

Posudek vedoucí diplomové (magisterské) práce

Jméno a příjmení studenta/ky:	Andrea Iltisová
Název práce:	Korzáři v Karibském moři
Jméno vedoucího práce:	Markéta Křížová

Heuristika

Práce s prameny	3
Práce s odbornou literaturou	4
Současný stav bádání	4

V názvu práce se specificky zdůrazňují „korzáři“ (tedy osoby provozující svými vládci legalizovanou kořistnickou činnost na moři), hlavní prameny práce jsou ale věnovány pirátům, ne korzárům. Dva z nich, Exquemelin a Johnson, se ale zároveň staly jak zdrojem informací pro rekonstrukci „skutečných“ korzárů, tak objektem analýzy „druhého života“ korzárů. Výsledek je zcela zmatečný.

Teoretická a metodologická literatura nebyla využita žádná, ze sekundárních zdrojů se objevují pouze historická pojednání o pirátství v Karibiku, opět bez důrazu na specifika korzárství. Tyto informativní texty se zdají být shromážděny víceméně náhodně, nebyly nijak zhodnoceny, autorka práce nereflektovala aktuální badatelské trendy. Je zřejmé, že autorka primárně vyhledávala sekundární texty v českém jazyce (bez ohledu na jejich inovativnost nebo novost), nesnažila se o systematictější pokrytí existující historiografie.

V seznamu použitých zdrojů jsou smíchány dohromady primární prameny a sekundární literatura; je otázkou, zda mezi nimi sama autorka rozlišuje. Spíše ne, neboť v úvodním nezhodnocení, ale spíše jen vyjmenování použitých zdrojů zařadila sice celé vzpomínky Exquemelina mezi prameny, výběrovou edici z něj, která vyšla pod názvem „Pirátské deníky“, ale má umístěnu mezi sekundárními zdroji. V rámci celé diplomové práce cituje střídavě z obou. Ovšem není zřejmé, proč na Exquemelinovo dílo v textu soustavně odkazuje španělským názvem *Piratas de la América*), když v závěrečné bibliografii cituje anglickou verzi (*Boucaniers of America*) a když existuje i překlad do češtiny. (Původní verze byla holandská.)

Co se týče závěrečného srovnání „pravdy“ o korzárech/pirátech a beletristických, resp. filmových zpracování, nebylo nijak vysvětleno, proč byly vybrány konkrétní příklady (Steventson, Barrie, filmová série *Pirates of the Caribbean*) a ne jiné (např. nedávná TV série *Crossbones*).

Teoretická část

Cíle a hypotéza práce	4
Teorie a metodologie	4
Originalita tématu a jeho zpracování	4

Práce postrádá jednoznačnou výzkumnou otázku, teoretické i metodologické zakotvení. Resp. deklarovaným cílem autorky je „sestavení komplexní a přehledné typologie námořních lupičů s vysvětlením jejich podobností odlišností, vytyčení prostupnosti hranic mezi jednotlivými typy námořních lupičů s konkrétním zaměřením na korzáry operujících v Karibiku a detailní analýza korzářských aktivit v již zmíněném období. ... Úkolem práce je představení korzárství a nejnámějších korzárů a prokázání toho, že mnohá soudobá znázornění korzárů či pirátů jsou zidealizované romantické představy, které korzáry prezentují jako fascinující fenomén historie.“ (s. 9)

Jakkoli se tedy ve vymezení práce objevuje slovo „analýza“, a na další straně dokonce autorka konstatuje, že se rozhodla pro „kvalitativní výzkum, jehož cílem je fenomenologické pojetí analýzy obsahu primárních pramenů pro vytvoření obrazu korzára a piráta s jejich následným porovnáním“ (s. 10), cíl je vlastně popisný a popularizační, což není v souladu se standardním pojetím magisterské diplomové práce. Avizované fenomenologické pojetí není opřeno o žádnou relevantní sekundární literaturu (neočekávala bych Husserla nebo Heideggera, Levinase nebo Patočku, ale pokud studentka na fenomenologii explicitně odkazuje, pak by tedy měla alespoň nějakého z jejich nástupců (pro Latinskou Ameriku např. Leopoldo Zea) jmenovat. Nebo nepředstírat teoretické zakotvení a místo toho vysvětlit, v čem se má její pojednání o korzárech lišit od těch již existujících.

Stejně tak je sice součástí práce „komparace s dnešními představami o korzárech, které vycházejí z vybraných knižních a filmových zpracování, jako například z *Ostrova pokladů* od Roberta L. Stevensona nebo filmové série *Piráti z Karibiku* z produkce Walta Disneyho“ (s. 10; avizovaná analýza s. 86-99, tedy velmi zběžná), nebyly ale využity žádné teoretické nástroje (z repertoáru filmových studií, narativní analýzy atd.).

Práce je de facto zřetěžením výpisků o korzárech, pirátech atd. z dostupné literatury, nemá žádný vlastní přínos ani originální myšlenku.

Forma a struktura práce

Struktura práce	3
Odborná terminologie	3
Stylistika a pravopis	2
Poznámkový aparát, bibliografie, způsob citování	3

Struktura práce není příliš logická. Nechápu ale přesunutí vnější a vnitřní kritiky hlavních pramenů (Exquemelin, Johnson) do příloh - zcela se tím rozbila struktura výkladu. Stejně tak se autorka nejprve pokusila definovat rozdíl mezi piráty/korzáry/bukanýry/flibustýry (s. 18-23), ale pak se k jednotlivým skupinám znovu vrací a opět se objevují snahy o definice, někdy téměř stejnými slovy. Výklad o samotných korzárech začíná výklad až na s. 59, ale proplétá se zcela zbytečnými složitými historickými exkurzy (např. náboženské spory v Evropě s. 65-67). Řada pojmů (např. obraz) není vysvětlena vůbec.

Stejně tak, jako název celé diplomové práce neodpovídá jejímu obsahu, ani názvy jednotlivých oddílů nevystihují jejich obsah - oddíl 2: Teoretický rámec obsahuje, vedle definic pojmů, jen faktografický přehled Karibiku z hlediska geografie (se zcela zbytečnými podrobnostmi vypsány ze sekundární literatury) a podobně faktografický přehled dějin této oblasti.

Práce je psána kultivovaně s minimem pravopisných a stylistických prohrěšků (i když někde je vidět chvat při dokončování - v textu zůstaly jakési redakční poznámky, např. s. 13). Autorka očividně píše zlehka a místy sklouzává až do popularizačního pojetí. Bohužel se toto pojetí odráží i v nedostatečném citování použitých zdrojů - často uplyne celá strana výkladu bez jediného odkazu na zdroj informací.

Nechápu zařazení citátu v latině bez překladu (s. 69). Celkově by práci prospělo využívání zkrácených citací. U bibliografických odkazů na díla zahraničních autorů v češtině chybí jména překladatelů.

Analytická část

Analýza pramenů a literatury	3
Interpretace studované problematiky	4
Naplnění cílů/hypotézy práce	3

V zásadě je možné říci, že autorka cíle práce naplnila, neboť deklarovaným cílem bylo shrnout (autorce) dostupné informace o pirátech a korzárech. Otázkou ale je, zda je takový cíl dostatečný pro magisterskou diplomovou práci.

Jak již bylo konstatováno výše, název práce a její anotace specifikují autorčin zájem o „korzáry“, nicméně od prvních stran píše systematicky o „pirátech a korzárech“, někdy dokonce o „pirátech a bukanýrech“ - tedy o skupinách od korzárů značně odlišných - a všichni námořní predátoři jí tak splývají v jednu nediferencovanou masu. Zbavila se tak možnosti pojednat o specifických korzárů a jejich napojení na mocenské soupeření evropských států v prostoru karibského moře. Co se týče „analýzy“ obrazu piráta/korzára v populární literatuře a filmu, není vlastně zřejmé, čeho chtěla autorka dosáhnout - tedy nad rámec potvrzení toho, že populární literatura a film si z historie účelově vybírají, někdy zobrazují minulé děje relativně věrně, jindy ne.

Využití sekundární literatury i pramenů je zcela zmatečné. (Viz výše moje poznámka k heuristice, mimo jiné k podivnému dvojímu užívání pramenů jako zdrojů informací i jako „obrazů“ pirátského odkazu.) K sekundární literatuře autorka nepřistupuje kriticky, nesnaží se posunout momentální stav poznání dále.

Spolupráce se školitelem

Kvalita spolupráce se školitelem	4
Samostatnost práce	1

Studentka se mnou konzultovala zadání práce do SIS. Následně jsem od ní po dobu několika let neměla žádnou zprávu (ani informaci, zda hodlá v psaní diplomové práce pokračovat). V dubnu 2020 jsem četla jednu kapitolu, doporučila jsem opravy a navrhla online konzultaci; na tuto nabídku studentka nereagovala. Dne 29. 11. 2021 mi zaslala ca. 80 stran s tím, že na zbytku pracuje a že chce práci odevzdávat před 12. prosincem. Na základě této informace jsem odmítla zasláný text čist, neboť by studentka nestihla jakákoli moje doporučení smysluplně zpracovat.

Celkově lze tedy konstatovat, že studentka nejevila o konzultaci se školitelkou zájem a práci zpracovala zcela samostatně a bez jakéhokoli metodického vedení. Bohužel se to na práci dost zásadně projevilo. Mnohého z toho, co v tomto posudku kritizují, se autorka mohla včasnou konzultací vyvarovat.

Celkové hodnocení:

Navzdory svému rozsahu a kultivovanosti písemného projevu je tato diplomová práce na hraně připuštění k obhajobě. Autorka prokazuje zásadní neznalosti v oblasti zacházení s prameny a sekundární literaturou, nedokázala si zformulovat výzkumnou otázku a najít inovátorský přístup k tématu, opřený o aktuální odbornou literaturu domácí a/nebo zahraniční. V podstatě shromáždila a seřadila výpisky z odborné literatury.

Téma pirátů je hojně zpracováno v sekundární literatuře odborné i popularizační. V předložené diplomové práci nevidím oproti existujícím textům žádný posun, nic nového nebo překvapivého. Práce vychází ze standardních „pirátských“ pramenů (Exquemelin, Johnson) a podává standardní informace (taktika, zbraně, život na lodi, život na pevnině). Stejně tak vyjmenování slavných korzářů a jejich stručné životopisy najdeme v řadě již vydaných děl. Závěrečná analýza populární literatury je natolik stručná a povrchní, že také není nijak přínosná.

Závěr práce víceméně konstatuje to, co je uvedeno v abstraktu: korzáři (a jiní námořní predátoři) byli významnými historickými aktéry v daném období (17. a 18. století) a regionu (Karibik) a i v pozdějších dobách přežívaly vzpomínky na ně, postupně redukováné do karikatury, v populární literatuře a od 2. poloviny 20. století i filmu.

Navržená známka:

Chtěla bych autorce dát šanci svou práci představit a vyjádřit se k výše uvedeným výhradám, proto předloženou diplomovou práci i přes svou kritiku doporučuji k obhajobě. Nemohu ale předběžně navrhnout jinou známku než mezi **dobře** a **neprospěla**.

Datum: 3. 1. 2022

Podpis: